

Aras Güngör

Öteki Erkekler

İÇİNDEKİLER

Giriş – Aras Güngör	7
Başlıca Sorun Alanları ve Görüşmeciler	10
Görüşmeler	
1) <i>Utku</i>	13
2) <i>Doğu</i>	53
3) <i>Ersin</i>	89
4) <i>Uzay</i>	120
5) <i>Mete</i>	138
6) <i>Tarık</i>	158
7) <i>Kamil</i>	172
Sık Sorulan Sorular	176
Trans Erkek Rehberi	182
LGBT Hareketin Ötekileri:	
Transerkekler – Barış Sulu	187
Kavramlar	204
Hukuki Gerçeklik	
Sonsöz – Avukat Ahmet Toköz	212

Başlıca Sorun Alanları ve Görüşmeler

Eğitim: Cinsiyet kimliklerini “erkek” olarak inşa eden trans erkekler için kıyafet zorunluluğu çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Öğretmenlerin LGBT konusundaki bilgisizlikleri ve heteroseksist eğitim sistemi trans erkekleri okullarda şiddete, tacize, nefrete, tecavüze açık hale getirmektedir. Bu nedenle trans erkekler okul sıralarından zorunlu olarak erken yaşta çekilmektedir. Eğitim hayatlarında yeteneklerini kullanabilecek/açığa çıkarabilecek olanakları bulamamanın yanı sıra formel eğitim alamamak ya da formel eğitimi yarıda kesmiş olmak istihdam sorunlarının da temel nedenlerinden biridir. Bu durum görüşmecileri seçerken göz önünde bulundurulmuş, eğitim hayatlarını farklı aşamalarda farklı deneyimler yaşamış olmalarına göre seçilmişlerdir.

Sağlık: Trans erkekler gündelik hayatlarında herhangi bir sağlık sorunuyla karşılaştıklarında genelde hastaneye gitmemektedirler. Sağlık kurumlarında kimliklerinin deşifre edilmesi, sağlık personelinin ayrımcı uygulamaları bu nedenlerden bazılarıdır.

Çoğunlukla istihdam sorunu yaşayan trans erkeklerin sağlık sigortalarının olmaması da bu durumun başka bir nedenidir.

Trans geçiş sürecinde yasal mevzuat ameliyat izni ve tetkiklerinin üniversite hastanelerinden alınacak kurul kararı ile yapılmasını öngörmektedir. Ancak konuyla ilgili üniversite hastaneleri sadece İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya’da bulunmaktadır. Buralarda da geçiş sürecine dair sistematik sorunlar vardır. Bu şehirlerin dışındaki yerlerde geçiş sürecine dair herhangi bir yetkin sağ-

lık kurumu bulunmamaktadır. Bu nedenle trans erkekler zorunlu olarak illegal yollardan ameliyatlarını olabilmektedirler. Geçiş sürecinin önemli aşamalarından biri olan hormon kullanımı da yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı bilinçsiz bir şekilde yürütülebilmektedir. Bilinçsiz hormon kullanımı kanser, karaciğer rahatsızlıkları ve psikolojik rahatsızlıklara da neden olabilmektedir. Çalışmanın sağlık bölümünde hormon kullanımı ile ilgili bu bilgi eksikliği giderilmeye çalışılacaktır. Ayrıca kitabın sık sorulan sorular bölümünde sağlık personeli için rehber niteliği taşıyan kılavuz yer alacaktır. Trans geçiş sürecini gerçekleştiren hastanelerde personelin az ve yetersiz, başvuru sayısının çok fazla olması dolayısıyla süreç uzamaktadır.

Aile: Trans erkeklerin çoğunluğu cinsiyet kimlikleri dolayısıyla ailelerinden dışlanmaktadır. Ailelerin çoğunluğu trans çocuklarını dışlamaktadır. Bazı trans erkekler de Türkiye'deki geleneksel aile yapısı dolayısıyla aile içinde ayrımcılığa uğrayacaklarını düşündüklerinden zorunlu olarak ailelerinden kopmaktadırlar. Trans erkekler Cinsiyet kimliklerini “düzeltme” gerekçesiyle aileleri tarafından zorla evlendirilebilmektedirler. Türk toplumunun temel yapı taşı olarak görülen ailenin devamlılığını sürdürmesi önünde engel olarak görüldükleri için trans erkekler aile içi şiddete maruz kalabilmekte ve hatta namus/nefret cinayetleri sonucu öldürülebilmekte, intihara intihara zorlanabilmektedirler. Çalışmada aileye açılma süreçlerini farklı şekilleriyle deneyimlemiş görüşmeciler seçilmiştir.

Hukuk: Türkiye'de trans geçiş süreci yasal olarak medeni kanunun 40. Maddesinde düzenlenmiştir. Yasaya göre trans bireylerin ameliyat izni için bazı koşullar öngörülmektedir. Bunlar evli olmamak, üreme yeteneğinden sürekli biçimde yoksun olmak ve transeksüel olduğuna dair sağlık kurulu raporu almaktır. Yasadaki düzenleme insan hakları ihlallerini de beraberinde getirmektedir. Yasal sorunlar, adalete erişim hakkının kullanılamaması ve kurumların ayrımcılık pratikleri hukuksal alandaki başlıca

sorunlardandır. Geçiş süreciyle ilgili sorunların yanı sıra cinsiyet kimliği nedeniyle uygulanan ayrımcılıklar, işten çıkarma, işe alınmama, sağlık süreçlerinin hukuki takibinde var olan sorunlar, evlilik hakkı, askerlik alanlarındaki sorunlar da görüşmelerle ortaya konulmaya çalışıldı. Bu çalışmada trans geçiş sürecine dair ulusal ve uluslararası mevzuatı Avukat Ahmet Toköz inceledi.

Toplumsal cinsiyet: Görüşmelerde trans erkeklerin kadınlık ve erkeklik algıları günlük pratikleri üzerinden odak sorularla ortaya konularak var olan toplumsal cinsiyet rollerinin trans erkekler üzerindeki yansımalarına yer vermeye çalıştım.

Bu kitabın hazırlık sürecinde benden desteğini esirgemeyen, vazgeçtiğim her defasında beni yüreklendiren ve kitabın editörlüğünü yapan hayat arkadaşıım *Barış Sulu*'ya, eleştirilerini esirgemeyen *Tennur Baş*'a, görüşmelerin okumalarını seve seve yapan *Ayça Beştepe*'ye, deşifreleri yapan *Deniz Eren Mutlu*'ya, fikir ve önerileri için *Elçin Kurbanoęlu*'na, otekierkekler.com web sayfasının hazırlayan *Mehmet Ali Şahin*'e, hukuki görüşleri için Avukat *Ahmet Toköz*'e, finansal desteği için *Vereniging "De Ruimte" Utrecht*'e, bizimle birlikte koşturan *Cemal Akyüz*'e ve bana inanan herkese sonsuz teşekkürler.

Aras Güngör

Görüşme 1

Utku: “Birisi ne zaman baskıyla karşılaşıyorsa, o zaman aslında neyi isteyip neyi istemediğini anlıyor”

Aras: Kendini tanıtır mısın?

Utku - Eskişehir’de doğdum, 25 yaşındayım. Bir ses şirketinde, malzemeci olarak çalışıyorum, hedefim boom operatörü olmak. Dizi, sinema setlerinde çalışıyoruz. 1 yıldır İstanbul’dayım, öncesinde Ankara’daydım, daha öncesinde de Eskişehir.

İstanbul’a gelene kadar yolculuğundan bahseder misin?

Eskişehir’de Edebiyat bölümünde okudum, yedi yılda uzatmalı bitirdim, geçen yıl aldım diplomayı. Orada politika yapmaya başladım. Birçok sebepten dolayı son iki yıl gitmedim okula. Öğretmenlik yapmak istemiyordum ama kısa bir dönem yaparım diye de düşünüyordum. Eskişehir’den çıkabilmek için çalışmam gerekiyordu. Ankara’ya geldim dershanede öğretmen olacağım diye. Uzunca görüşmeler yaptım en sonunda bavul falan götürdüm. Aralıkta gitmiştim, “Şubat’ın başında başlayacaksınız” dediler. “Daha önceden söylemeniz gelmezdim” dedim. Annelere işin olmadığını söylemedim, başka iş aramaya başladım. Bir dizi başlayacaktı Ankara’da, görüşmeye gittim. Beni hem senaryo grubuna yazdılar hem de kostüme. Kostümün ne olduğunu bile bilmiyordum. Umarım senaryo olur diye düşündüm. Görüşme çok olumlu geçti. O kadar korkuyordum ki... Eğer bu iş kesirse dershaneye hayır diyecektim. Kanal projeyi iptal etmediği sürece olacak dediler. Ocak’ta dershaneden aradılar. Öğretmen olmak istemiyordum. Dershaneyi reddettim, hoşuma da gitti.